

Meddelande om tillämpningen av slotsförordningen

Näringsdepartementet

2008-06-24

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 227 slutlig

Meddelande om tillämpningen av förordning (EG) 793/2004 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider på gemenskapens flygplatser

Sammanfattning

I meddelandet redogör kommissionen för sin syn vad gäller tillämpningen av förordning (EEG) 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider på gemenskapens flygplatser. Detta bygger i sin tur på kommissionens egna iakttagelser och de synpunkter som kommissionen fått från medlemsstater och andra berörda aktörer, bl.a. inför den rapport som kommissionen lämnade i november 2007. De områden som berörs i meddelandet är samordnarens oberoende ställning, nytillträdande flygbolag, lokala riktlinjer, genomblickbarheten när det gäller information om tillgängliga slots, byte av slots och sambandet mellan slots och färdplaner. Syftet är att förtydliga och precisera förordningens intentioner och verka för en mer likformig tillämpning av förordningen inom gemenskapen.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 21 april 2004 antog rådet förordning (EG) 793/2004 om ändring av rådets förordning (EEG) 95/93 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider (s.k. slots) på gemenskapens flygplatser.

Syftet med revideringen var att tydliggöra och stärka regelverket för att på så sätt öka kapacitetsutnyttjandet vid överbelastade flygplatser och förbättra konkurrensen på flygmarknaden. Revideringen var huvudsakligen av administrativ karaktär.

Enligt artikel 14.a i förordningen ska kommissionen, inom tre år efter ikraftträdandet av förordningen lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av regelverket. Kommissionen har genomfört ett remissförfarande med berörda intressenter, t.ex. nationella myndigheter, flygbolag och flygplatser, för att få underlag inför redovisningen som görs i detta meddelande.

1.2 Förslagets innehåll

Meddelandet innehåller kommissionens ställningstagande vad gäller tillämpningen av den reviderade slotsförordningen sedan dess ikraftträdande 2004 avseende:

1. Samordnarens oberoende ställning

Samordnaren måste kunna agera neutralt och dess oberoende från flygplatshållare och flygbolag måste kunna säkerställas. Detta gäller också finansieringen av samordnarens verksamhet.

2. Tillträde för nya aktörer

Enligt artikel 10 punkt 6 ska ankomst- och avgångstider som placerats i reserven fördelas bland de lufttrafikföretag som begär tilldelning. 50% av dessa ankomst- och avgångstider ska först tilldelas nytillträdande lufttrafikföretag om inte deras ansökningar utgör mindre än 50%. Kommissionen menar att denna regel ska gälla under hela samordningsperioden (vinter- respektive sommartrafikperioderna) och inte enbart under tilldelningsperioden inför varje trafikprogramperiod.

3. Genomblickbarhet i slotsfördelningen

Enligt artikel 4 punkt 7 ska tidtabellsanpassare och samordnare samarbeta för att upptäcka brister i tidtabellen. Vidare ställs krav i artikel 4 punkt 8 på att berörda parter får information om fördelningen av ankomst- och avgångstider och om de kriterier som används vid fördelningen. En databas finns upprättad med uppgifter om alla de slots som har tilldelats och kommissionen uppmanar alla samordnare och tidtabellsanpassare att ansluta sig till databasen.

4. Lokala riktlinjer

Enligt artikel 8 punkt 5 ska samordnaren ta hänsyn till bl.a. lokala riktlinjer, inklusive eventuella miljöhänsyn, som föreslagits av samordningskommittén och godkänts av medlemsstaten eller annat behörigt organ som ansvarar för flygplatsen. Medlemsstaten ska informera kommissionen om riktlinjerna.

Kommissionen påpekar att lokala riktlinjer som innebär operativa restriktioner ska vara icke-diskriminerande och inte snedvrider konkurrensen mellan flygbolag.

2007/08:FPM121

5. Byte av slots

Förordningen skiljer mellan överföring (*transfer*) av slots och byten (*exchange*) av slots mellan fristående lufttrafikföretag. Kommissionen konstaterar att byte av slots mot betalning redan idag förekommer på ett antal flygplatser med kapacitetsproblem och att förordningen inte uttryckligen förbjuder denna typ av byte. Kommissionen anger därför att de inte avser att inleda ett lagöverträdelseförfarande mot medlemsstater såvida dessa byten uppfyller förordningens krav på genomblickbarhet. Kommissionen kan också tänka sig en översyn av regelverket om detta skulle visa sig vara nödvändigt.

6. Sambandet mellan flygplatsslots och färdplan

Enligt artikel 14 punkt 1 får ett lufttrafikföretags färdplan underkännas av behörig flygtrafikledning om lufttrafikföretagets avsikt är att starta eller landa vid en samordnad flygplats under samordnade perioder utan att ha tilldelats ankomst- eller avgångstider av samordnaren. Det har visat sig att verifikation av färdplanen mot tilldelad slottid sällan förekommer särskilt vad gäller allmänflyget och kommissionen efterlyser bättre tillämpning av förordningens möjligheter till kontroll av efterlevnad i artikel 14.

Kommissionen kommer att fortsätta övervaka förordningens tillämpning och har tillsatt ett observatorium om flygplatser som forum för dialog kring bl.a. slots.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Rådets förordning (EG) 793/2004 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider på gemenskapens flygplatser. Kommissionens meddelande medför inga effekter på gällande lagstiftning.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Inga.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Sverige välkomnar kommissionens vilja att förtydliga slotsförordningens intentioner och verka för en mer likformig tillämpning av regelverket i medlemsstaterna.

Sverige delar kommissionens krav på samordnarens oberoende ställning. Det är mycket viktigt att samordnaren ges en stark ställning och står helt fri från såväl flygplatshållare, flygbolag som andra aktörer vad gäller fördelning av slots och att finansieringen av samordnarens verksamhet är så inrättad att samordnarens oberoende ställning tryggas.

2. Tillträde för nya aktörer

Sverige stödjer kommissionens krav på att reglerna i artikel 10(6) ska tillämpas. Sverige finner det viktigt att samordnaren inom ramen för förordningens bemyndigande underlättar för nya aktörer att få marknadstillträde även under de mest attraktiva tiderna.

3. Genomblickbarhet i slotsfördelning

Sverige stödjer kommissionens krav att samordnaren rättar sig efter informationskraven i artikel 4(8). Sverige finner det viktigt att berörda aktörer har god insyn i samordnarens arbete med slotsfördelning och känner förtroende för att detta sker i enlighet med förordningens krav.

4. Lokala riktlinjer

Sverige delar kommissionens uppfattning att slotsförordningen med fördel kan kompletteras med lokala riktlinjer som fastställs av medlemsstaterna. De lokala reglerna måste vila på samma grund som förordningen och vara genomblickbara, neutrala och icke-diskriminerande.

5. Byte av slotstider

Sverige anser att ett införande av handel med slots kräver ett regelverk och kan konstatera att regelverk saknas på gemenskapsnivå för den *secondary trading* som i vissa fall förekommer avseende överföring av slots. Sverige anser det vara viktigt att övervaka utvecklingen och att se över regelverket för att möjliggöra handel med slots utan att det får negativa konsekvenser.

6. Kontroll av efterlevnad av slots

Sverige delar kommissionens uppfattning att kontroll av efterlevnad av tilldelade slots bör förbättras så att missbruk kan identifieras på ett så tidigt stadium som möjligt. Sverige stödjer att sambandet mellan flygplatsslot och färdplan tydliggörs.

Ej kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Luftfartsstyrelsen har inbjudit företrädare för samordnaren, flygplatserna, flygtrafiktjänsten och svenska flygbolag (SAS, Malmö Aviation, Skyways, Flynnordic och TUIfly nordic) att kommentera och lämna synpunkter på kommissionens meddelande.

Samordnaren har härvid hänvisat till de synpunkter i ämnet som EUACA (European Union Airport Coordinators Association) har lämnat under våren 2008 och som överensstämmer med den svenske samordnarens uppfattning.

EUACA vill verka för bättre tillämpning av slotsförordningen, förtydliganden vid behov och förbättrad uppföljning av förordningen. Man betonar att varje flygplats är unik och menar att lokala regler är ett viktigt komplement till förordningen. Vidare menar man att lokala regler bör stötta samordnarnas ambition att ge nya aktörer goda möjligheter till marknadstillträde samtidigt som effektivaste möjliga kapacitetsutnyttjande ska uppnås. Man föreslår därutöver att en särskild arbetsgrupp bildas med uppgift att föreslå hur slotskoordineringen i medlemsstaterna utvecklas för på bästa sätt svara mot förordningens intentioner.

Företrädare för SAS framför bolagets tillfredsställelse över att kommissionen väljer att förtydliga tillämpningen av slotsförordningen istället för att revidera densamma. Bolaget ställer sig vidare helt bakom kommissionens förslag till tillämpning.

Företrädare för flygtrafiktjänsten har informerat om att inom implementering av Rule on Air Traffic Flow Management, "ATFM mandatet", har man påpekat att det finns diskrepanser mellan ATFM slot (färdplaner) och flygplatsslot. En ensning av slotarna har tagits upp som en viktig fortsättning i ATFM mandatet. När sambandet mellan ATFM slot och flygplatsslot är löst kommer det att finnas en naturlig koppling mellan CFMUs (central flödeskontroll) kontroll av färdplaner kontra ATFM slot.

Övriga företrädare har hittills inte lämnat några synpunkter.

3 Förslagets förutsättningar

2007/08:FPM121

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej aktuellt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Ej aktuellt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Ej känd.